

N:o 151

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1909.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående åtgärders vidtagande för att folk- eller småskollärare, som är obotligt sinnessjuk, måtte kunna entledigas med pension.

Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 5.
Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 4.

Till Konungen.

Uti inom Riksdagen väckta motioner har framställts förslag om sådan förändring af gällande författningar att vid folk- eller småskola anställd ordinarie lärare, som är obotligt sinnessjuk, måtte kunna mot erhållande af pension entledigas från sin lärarebefattning.

Af de statistiska uppgifter, som finnas tillgängliga rörande antalet å hospital vistande sinnessjuka lärare och lärarinnor framgår, att under åren från och med 1901 till och med 1906 å hospitalet intagits sammanlagt 65 lärare och lärarinnor eller i medeltal omkring 11 för år. I nämnda statistiska uppgifter skiljes visserligen ej emellan lärare vid folk- och småskolor samt öfriga lärare, men man torde ej göra sig skyldig till något misstag, om man beräknar, att af de å hospital intagna lärare och lärarinnor den öfvervägande delen varit anställd vid folk- eller småskolor, dels emedan denna grupp inom hela den svenska lärarekåren är den ojämbih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 39 Häft. (N:is 151, 152.) 1

förligt största, dels ock emedan, enligt hvad erfarenheten gifver vid handen, särskildt bland småskollärarynnorna sinnessjukdom är ofta förekommande. Utöfver de å hospital vistande lärare och lärarinnor torde därjämte med säkerhet finnas ett stort antal sinnessjuka lärare och lärarinnor, som åtnjuta privat vård och om hvilkas antal någon tillförlitlig statistik därför icke kunnat uppgöras.

Man har sålunda skäl att antaga, att det finnes ett relativt ej obetydligt antal sinnessjuka folk- och småskollärare och lärarinnor i vårt land; och då en stor del af dessa torde vara obotligt sjuka, synes det vara af behovet påkalladt, att åtgärder vidtagas uti den i motionerna angifna riktning.

Den utväg, som 31 § i folkskolestadgan anvisar, att ett skoldistrikt må genom uppgörelse om nöjaktigt understöd till en lärare, som drabbats af obotlig sjukdom, kunna blifva honom kvitt, kan svårigen här användas. Ty lider verkligen en lärare eller lärarinna, som är anställd vid distriktets små- eller folkskola, af obotlig sinnessjukdom, läser någon sådan öfverenskommelse med den sjuke själf icke kunna ske. Och huruvida den sjukas förmyndare är berättigad ingå en sådan öfverenskommelse, är minst sagdt tvifvelaktigt. I allt fall kvarstår ovissheten om på sådant sätt såväl den sjukas som församlingens intressen behörigen kunna tillgodoses.

Af den omständigheten att en lärare, som drabbas af obotlig sinnessjukdom, kvarstår vid sin tjänst föranledas gifvetvis stora olägenheter dels för undervisningen i den skola, där han är anställd, genom att platsen för oberäknelig framtid måste uppehållas af en vikarie dels ock för vederbörande skoldistrikt, som ofta kan hafva att kämpa med stora svårigheter för att erhålla lämplig vikarie. En annan olägenhet för skoldistrikt af att lärare drabbas af obotlig sinnessjukdom ligger däri, att skoldistrikt ej erhåller statsbidrag för vikarie, som uppehåller tjänsten för sådan lärare.

Af berörda förhållanden torde framgå önskvärdheten och nödvändigheten af sådana ändringar eller tillägg i nu gällande folkskolestadga samt i reglementena för folkskollärarnes pensionsinrättning och småskollärarnes ålderdomsunderstödsanstalt, att skoldistrikt må kunna entlediga obotligt sinnessjuk lärare, samt att denne vid sådant entledigande må erhålla ett visst årligt understöd, äfven om antalet af hans tjänstår ej skulle uppgå till det minimum, som nu föreskrives för erhållande af afkortad pension eller afkortadt understöd. Angående storleken af detta sålunda föreslagna understöd anser sig Riksdagen emellertid icke kunna yttra sig.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det tacktes Eders Kungl. Maj:t snarast möjligt låta verkställa utredning, huruvida och på hvad sätt sådana ändringar må kunna vidtagas i gällande författningar, att obotligt sinnessjuk lärare och lärarinna med fast anställning i folkskolan äfvensom i småskolan må kunna entledigas från sin befattning mot erhållande af viss pension, samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 13 maj 1909.

Med undersätlig vördnad.
